

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/wrzesien-1939/103062,Wielka-niemiecka-kampania-przeciwko-Polsce.html>

Fotografia z albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”, z zasobu AIPN

ARTYKUŁ

„Wielka niemiecka kampania przeciwko Polsce”

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: PAWEŁ GŁUSZEK 05.09.2023

Niemiecka propaganda od początku kampanii wrześniowej przedstawiała wojnę z Polską jako nieustające pasmo sukcesów armii niemieckiej, co nie do końca było zgodne z prawdą. Wyrazem propagandowych wysiłków było wydanie w 1940 r. albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des

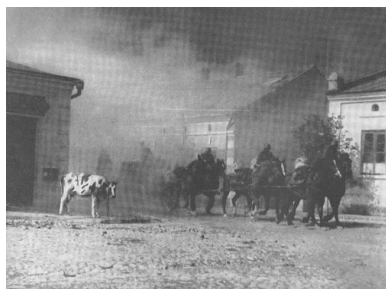
Krieges in Wort und Bild”.

1 września 1939 r. od napaści Niemiec na Polskę rozpoczęła się druga wojna światowa. Armia niemiecka w sile około 1,8 mln żołnierzy, uzbrojona w 2,8 tys. czołgów, 10 tys. dział i około 3 tys. samolotów, bez wypowiedzenia wojny przekroczyła granice Polski. Zgodnie z planem „Fall Weiss” polska armia miała zostać okrążona i zniszczona na zachód od linii Wisły, najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od rozpoczęcia działań wojennych. Armia polska mogła przeciwstawić najeźdźcy około 1 mln żołnierzy, 880 czołgów, 4,3 tys. dział i 400 samolotów. Dysproporcja sił była ogromna.

Pierwszy *blitzkrieg*

Symbolem oporu Polaków w kampanii wrześniowej stało się Westerplatte ostrzeliwane przez pancernik „Schleswig-Holstein” i atakowane przez ponad 3 tys. niemieckich żołnierzy. 205 polskich obrońców skapitulowało dopiero po siedmiu dniach walki.

Od początku wojny niemieckie siły powietrzne dokonywały intensywnych bombardowań zarówno celów militarnych, jak i cywilnych. Barbarzyńskie naloty na polskie miasta spowodowały śmierć tysięcy ludzi.

Fotografia z albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”, z zasobu AIPN

Fotografia z albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”, z zasobu AIPN

Niemiecka doktryna wojny błyskawicznej (blitzkriegu) święciła w Polsce triumfy. Do 3 września armia polska przegrała tzw. wojnę graniczną i wycofywała się na wschód. Skoncentrowane uderzenia niemieckich wojsk pancernych i zmotoryzowanych przełamywały polskie linie obrony. Przewaga techniczna i organizacyjna oraz element zaskoczenia działały na korzyść Wehrmachtu.

3 września Francja i Wielka Brytania wypowiedziały wojnę Trzeciej Rzeszy. Mimo ogromnej przewagi wojsk sojuszniczych na froncie zachodnim działania militarne praktycznie nie miały miejsca. Zachodnie mocarstwa nie wypełniły zobowiązań sojuszniczych wobec Polski, a „dziwna wojna” na zachodzie Europy, dała wolną rękę Wehrmachtowi w Polsce.

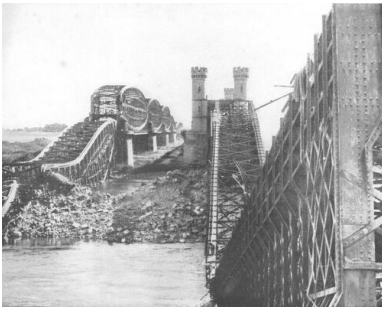
Kłęski bez kapitulacji

6 września, po rozbiciu polskiej armii w bitwach pod Piotrkowem i Tomaszowem Mazowieckim, droga na Warszawę stała przed Niemcami otworem. Marszałek Edward Rydz-Śmigły wydał rozkaz generalnego odwrotu za linię Wisły i Sanu. Polski rząd opuścił stolicę, a 8 września na jej przedpolach pojawili się Niemcy. Rozpoczęło się oblężenie miasta.

W nocy z 9 na 10 września wycofujące się polskie armie „Poznań” i „Pomorze” zaatakowały nieosłonięte skrzydło 8 Armii niemieckiej. Rozpoczęła się największa bitwa kampanii wrześniowej – bitwa nad Bzurą. Po początkowych sukcesach Polaków przewaga niemiecka spowodowała przejście polskich oddziałów do działań defensywnych. 17 września pozostałości polskich wojsk rozpoczęły odwrót przez Puszcę Kampinoską do Warszawy.

Fotografia z albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”, z zasobu AIPN

Fotografia z albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”, z zasobu AIPN

Tego samego dnia wschodnią granicę Polski przekroczyła Armia Czerwona w sile około 600 tys. żołnierzy i ponad 5 tys. czołgów. W ten sposób został zrealizowany tajny protokół paktu Ribbentrop-Mołotow. Polska została zaatakowana z dwóch stron przez wielokrotnie silniejszych przeciwników. Dalszy zorganizowany opór wojskowy był w tych warunkach niemożliwy. Rząd polski zdecydował o wycofaniu reszty polskiej armii do Rumunii i na Węgry. Naczelnny Wódz i rząd opuścili Polskę w nocy z 17 na 18 września. Mimo to walki z Niemcami trwały nadal.

W dniach 17-26 września toczyły się ciężkie boje pod Tomaszowem Lubelskim. Polskie jednostki walczyły w okrążeniu, próbując przebić się do Rumunii i na Węgry. Do 28 września broniła się Warszawa, do 29 września twierdza Modlin. 2 października skapitulował Hel, a 6 października w bitwie pod Kockiem jako ostatnia broń

złożyła SGO „Polesie”.

Ciągłość państwa Rzeczypospolitej Polskiej na arenie międzynarodowej została zachowana, a Polska nigdy nie podpisała kapitulacji wobec Trzeciej Rzeszy. Terytorium państwa polskiego zostało podzielone pomiędzy Rzeszę i Związek Sowiecki. Polacy kontynuowali jednak walkę zarówno w kraju w podziemiu, jak i u boku aliantów zachodnich.

Fotografia z albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”, z zasobu AIPN

Fotografia z albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”, z zasobu AIPN

Pierwszy rozdział wielkiego dramatu

W trakcie kampanii wrześniowej zginęło około 66 tys. żołnierzy i oficerów armii polskiej, 134 tys. zostało rannych, a 420 tys. dostało się do niemieckiej niewoli. W walkach z Armią Czerwoną zginęło lub zostało

rannych kilkanaście tysięcy polskich żołnierzy, a 250 tys. dostało się do sowieckiej niewoli. Około 80 tys. polskich żołnierzy przedostało się do krajów neutralnych sąsiadujących z Polską (Litwa, Łotwa, Estonia) oraz do Rumunii i na Węgry. Część z nich weszła później w skład polskiej armii we Francji. Niemcy stracili we wrześniu 1939 r. około 45 tys. zabitych i rannych żołnierzy, blisko tysiąc czołgów i samochodów pancernych oraz 280 samolotów.

Niemiecka propaganda od początku kampanii wrześniowej przedstawiała wojnę z Polską jako nieustające pasmo sukcesów armii niemieckiej, co nie do końca było zgodne z prawdą. Wyrazem propagandowych wysiłków Niemców, aby przedstawić kampanię w Polsce jako niebywały i oszałamiający sukces Wehrmachtu było wydanie w 1940 r. albumu „*Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild*” („Wielka niemiecka kampania przeciwko Polsce. Kronika wojny słowem i obrazem”). Słowo wstępne do publikacji napisał feldmarszałek Walter von Reichenau, a redaktorem całości wydania był Heinrich Hoffmann.

Fotografia z albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”, z zasobu AIPN

Fotografia z albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”, z zasobu AIPN

und Bild”, z zasobu AIPN

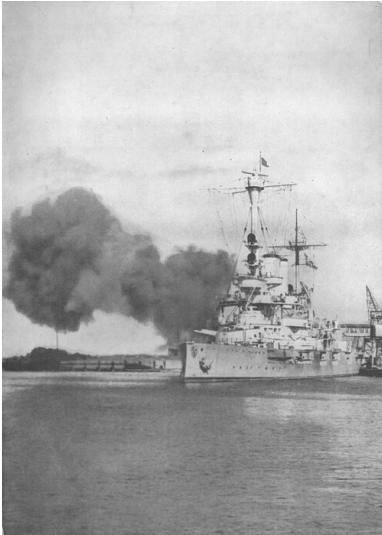
Liczące 347 stron wydawnictwo zawierało liczne fotografie przedstawiające wojska niemieckie w walkach z armią polską we wrześniu 1939 r. oraz komentarze do nich. Część fotografii dotyczyła niemieckich dowódców biorących udział w kampanii, a w szczególności führera i jego obecności w Polsce w 1939 r. Wydawnictwo miało podkreślać militarną i polityczną siłę Trzeciej Rzeszy oraz utwierdzać kult wodza Adolfa Hitlera.

* * *

Fotografie pochodzą z albumu *„Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”* Wien 1940, przekazanego w formie darowizny do Oddziału IPN w Poznaniu (IPN Po 923/1) w ramach akcji Archiwum Pełne Pamięci.

Fotografia z albumu „Der grosse Deutsche Feldzug gegen Polen. Eine Chronik des Krieges in Wort und Bild”, z zasobu AIPN

**Fotografia z albumu „Der grosse
Deutsche Feldzug gegen Polen.
Eine Chronik des Krieges in Wort
und Bild“, z zasobu AIPN**

COFNIJ SIĘ